

De God van oordeel en wraak

Preek over Openbaring 6:10

Te lezen: Openbaring 6:1-17
Utrecht-Noord, 15 oktober 1989

Johannes wordt in een visioen een blik gegund in de hemel. De hemel: de plaats waar God woont en van waaruit Hij de aarde regeert. Wat Johannes in de hemel ziet is een altaar. Een altaar.... Dat is: offer, slachten, bloed. En dat in de hemel! Dat is best schokkend. Wij hebben heel verheven voorstellingen over de hemel. In de hemel is alles mooi. Engelen zingen er de hele dag door. Er wordt geen wanklank gehoord. En dan staat er ineens een altaar, dat onmiddellijk gedachten oproept aan vreselijke dingen die op aarde gebeuren: schuld, offer, bloed, dood....Als Johannes goed kijkt naar dat altaar in de hemel, wordt het beeld nog schokkender. Onder het altaar, dat is aan de voet van dat altaar, liggen de zielen van martelaren! Op aarde zijn ze vervolgd en om het leven gebracht. En dan ben je in de hemel, en dan loop je notabene daar weer aan tegen het vreselijke wat op aarde mensen elkaar aandoen. Haalt dat de hemel niet omlaag?

Hemel en aarde zijn kennelijk niet zo radicaal van elkaar gescheiden. Wie naar de hemel gaat, laat de aarde niet definitief acht zich. De martelaren die op aarde hun bloed hadden gegeven, namen hun martelaarschap mee naar de hemel. Je vindt ze in de hemel terug op dezelfde plek waar ze op aarde eindigden. Bij het altaar. De hemel is niet de oplossing voor wat ze op aarde hebben meegemaakt. Moet je horen wat ze in de hemel roepen: "Tot hoelang, o heilige en waarachtige heerser, oordeelt en wreekt gij ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?" De hemel heeft hen de aarde niet doen vergeten. Ze brengen de aarde de hemel binnen. Een stukje hemel op aarde: dat is mooi. Maar een stukje aarde in de hemel – en wat voor een stukje: altaar en martelaarschap: dat is toch schokkend! En dan de woorden waarmee de toestand op aarde in de hemel wordt binnen gebracht! "Tot hoelang, o God, oordeelt en wreekt u ons bloed niet?" Zulke woorden in de hemel! Oordeel en wraak! Waarschijnlijk zijn de engelen van schrik opgehouden met zingen.

Hemel en aarde hebben veel meer met elkaar te maken dan we vaak denken. De hemel is - met eerbied gesproken – niet de luxe eeuwige vakantiebungalow, ver van het aards gewoel. De hemel is het regeringscentrum van God. Hier houdt hij de touwtjes van de aardse geschiedenis in handen. Het is in de hemel net als op het Binnenhof in Den Haag: Je komt er alles uit de gehele samenleving tegen. Als de Groningse boeren in nood verkeren tref je een delegatie van hen op het Binnenhof aan. Ze demonstreren er. En zo doen ze een beroep op de regering. Johannes ziet de martelaren na hun dood op aarde demonstreren in de hemel: "Tot hoelang oordeelt en wreekt gij ons bloed niet?" Ze doen een dringend appèl op God om zich in zijn beslissingen te laten leiden door hun martelaarschap.

Je zit gespannen te wachten. Nu zal het moeten gebeuren. Nu zal God op aarde ingrijpen. Maar wat ziet Johannes? De martelaren krijgen andere kleren aan. Ze krijgen een wit gewaad om aan te trekken. Wit: de kleur van rechtvaardigheid en

heiligheid. Daarmee moeten ze het voorlopig doen. Er wordt hen meegedeeld 'dat ze nog een korte tijd moeten rusten'.

We hebben met elkaar nog eens gezien wat Johannes zag in de hemel. En gehoord wat hij er hoorde. Ik weet niet hoe het u gaat, maar mij klinken nog steeds die woorden van de martelaren in de oren: 'Tot hoelang oordeelt en wreekt u ons bloed niet aan hen die op aarde wonen?' Wat een woorden: oordeel en wraak! Die roepen heel wat bij ons op. Er zijn mensen die bij horen van die woorden angst in hun hart voelen opkruipen. Ze moeten terugdenken aan hun kinderjaren. Ze zijn opgegroeid in een geestelijk klimaat waarin God vooral de strenge God is, die alles ziet – vooral wat je fout doet- die oordeelt en wreekt wat niet naar zijn heilige wil is. Misschien dat u tot op de dag van vandaag achtervolgd wordt door angst voor die streng oordelende en wrekende God uit uw jeugd. Eén ding moet u weten. Het laatste boek uit de bijbel, de openbaring van Johannes, is een troostboek voor een vervolgte gemeente. De woorden 'oordeel' en 'wraak' zijn niet geschreven om angstgevoelens op te roepen maar om troost en moed en hoop te geven.

Er zijn mensen die bij het horen van de woorden 'oordeel' en 'wraak' angst voelen opkruipen.... voor zichzelf. Wat er in ons hart kan gloeien wanneer we beledigd zijn, onrechtvaardig zijn behandeld, door anderen zijn misbruikt! Om bang van te worden! Die alles verterende behoefte aan oordeel en wraak.

Er zijn christenen die zich generen wanneer zij in de bijbel lezen over oordeel en wraak. Dat past niet in het beeld dat zij van God hebben. Een oordelende en wrekende God dat kan niet de God zijn die uit liefde voor deze wereld zijn eigen zoon heeft prijsgegeven! Je als kind van God generen als je vader in de hemel wordt opgeroepen om op aarde een oordeel te voltrekken en bloed te wreken. Dat kunnen wij ons permitteren in de tolerante, democratische rechtsstaat waarin we leven. Godsdienstig of humanistisch je neus ophalen voor oordeel en wraak. Dat is de luxe van het aan alle kanten beschermde wereldje waarin we leven. Maar vraag het eens aan Joden die als enige van hun familie de oorlog hebben overleefd! Vraag het aan Russen die jaren van hun leven in psychiatrische inrichtingen of dwangarbeiderskampen hebben doorgebracht omdat zij kritiek hadden! Vraag het aan negers in Zuid-Afrika of aan de 'dwaze moeders' in Argentinië waarvan de zonen spoorloos zijn verdwenen.

Zeg niet te gauw: 'o maar dat zijn dan vast geen christenen. In het hart van een echt kind van God leeft geen behoefte aan oordeel en wraak'. O nee? Als een kind van je door een onverlaat seksueel wordt misbruikt. En als hij er met een lichte straf afkomt omdat er zoveel verzachtende omstandigheden zijn? Dan heeft een echte christen geen behoefte aan oordeel en wraak?

Iemand zal zeggen: Dat is dan de oude mens in ons, die zijn kop weer opsteekt. Het is natuurlijk heel begrijpelijk, die behoefte aan oordeel, maar ten diepste is het wel een zondige behoefte, waarvoor we vergeving moeten vragen! Maar hoe zit het dan met die martelaren in Openbaring 6? Dat zijn toch achttien-karaats christenen. Die hebben voor de naam van Jezus Christus hun leven over gehad. Dat kan je toch alleen wanneer je hart God volkomen is toegewijd? En die martelaren zeggen toch maar, in de hemel notabene, waar alles heilig is: 'Tot hoelang, o heilige en waarachtige heerser, oordeelt en wreekt u ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?'

Iemand zal zeggen: Maar Jezus heeft toch zelf gezegd dat we geen kwaad met kwaad moeten vergelden? En schrijft Corrie ten Boom niet dat ze na de verschrikkingen van het concentratiekamp geen gevoelens van haat voelde in de richting van de kampbeulen?

Hier zit een belangrijk punt.

Wie gevoelens van haat heeft,

wie verteerd wordt door verlangen om iemand zijn misdaden betaald te zetten,

wie de ander wil pijnigen zoals die zelf gepijnigd is,

heeft een eigen belang bij oordeel en wraak. Het gaat er in oordeel en wraak dan vooral om je eigen woede te koelen, je eigen gram te halen, je eigen honger naar wraak te stillen.

De martelaren uit Openbaringen 6 hadden geen eigen belangen meer. Alles wat van henzelf was, hadden ze gegeven. Ze hadden hun leven uit eigen handen gegeven in de hand van God. Wanneer zij vragen: ‘Tot hoelang, o God, oordeelt en wreekt u ons bloed niet?’, klinkt daar niets van eigen belang in door. Ze hebben al hun eigen belangen uit handen gegeven. Ze hebben er dan ook geen behoefte aan om zelf het oordeel te voltrekken en zelf hun bloed te wreken. Daarvan zien ze af. Ze hoeven niet zo nodig. God moet het doen. Een mens die vervuld is van verlangen om zijn woede op iemand te koelen, kan niet wachten. Hij wil er het liefst meteen op los slaan. De martelaren uit Openbaring 6 konden wachten. Ze krijgen witte kleren om aan te trekken en dan wordt er tegen hen gezegd ‘dat ze nog een korte tijd moeten rusten’. Ze konden volkomen ontspannen wachten. Ze hadden genoeg aan het witte kleed dat God hen gaf. Ze vonden rust in de erkenning door God van hun rechtvaardigheid en heiligheid. In de uitreiking van het witte kleed zegt God als het ware tegen hen: ‘Jullie hebben in je martelaarschap goed gehandeld, jullie horen bij mij’. Daarin vonden ze rust.

Hier ligt een belangrijk punt voor ons persoonlijk leven. Ieder mens, ieder christen, maakt het mee dat hij onrechtvaardig wordt behandeld, gekwetst, vernederd of misbruikt, misschien. Dan zal er behoefte komen aan oordeel. Als gelovige moet je je dan de volgende kritische vragen stellen: Heb ik eigen belang in mijn behoefte aan oordeel? Of heb ik het oordeel echt in Gods hand gelegd? Kan ik wachten? Vind ik rust in het kleed van rechtvaardigheid dat God mij aanreikt? Als je op die vragen met ‘ja’ kunt antwoorden, mag je net als de martelaren een appèl op God doen: ‘Tot hoelang oordeelt en wreekt u niet, o God?’

Het boek de Openbaring van Johannes is een troostboek. In het oordeel en de wraak gaat het om troost. Het is een troost dat God het er op aarde niet bij laat zitten.

Het is een troost dat God christenen die op aarde geleden hebben onder onrecht, geweldpleging en goddeloosheid, niet in de hemel ontvangt met de woorden: ‘Lieve mensen hier is het allemaal gelukkig voorbij. Vergeet nu maar alles wat op aarde krom en kapot en verscheurd en vuil is. Vergeet het, want ik probeer er ook niet aan te denken’. Dat zegt de heilige en waarachtige heerser in hemel en op aarde niet.

God in de hemel komt klaar met wat op aarde krom is. Niet door het te vergeten en ons op te roepen het óók te vergeten. Hij komt er mee klaar door wat krom is weer recht te buigen. Dat is oordeel en wraak van God. Hij buigt op aarde weer recht wat mensen krom hebben gemaakt.

Wat een troost: de dertig barre jaren die een christen heeft doorgebracht in een werkkamp omdat hij zich verzette tegen goddeloze tirannie worden in de hemel niet beschouwd als een straks te vergeten voorbereiding op de eeuwige zaligheid. De heilige en waarachtige laat het er op aarde niet bij zitten. Hij oordeelt en wreekt alle onrecht en goddeloosheid. Hij buigt recht wat krom is.

Dat is niet mooi om te zien en verheven om aan te horen, als God recht gaat buigen wat krom is. Alles kreunt en kraakt in zijn voegen. Er springen stukken af. Maar wat is het alternatief? Dat het kromme voor eeuwig krom, op de afhaalplank in het heelal blijft liggen! Zoals het krom buigen door de mens in de geschiedenis iets afschuwelijks is, zo heeft ook het recht buigen door God iets wat niet fijn is om te zien. De oordelen die in het boek de openbaring door de wereld gaan zijn best vreselijk. Maar de heilige en waarachtige koelt zijn woede niet. Hij buigt recht wat krom is.

In het oordeel en de wraak van God komt het recht: het kromme van brandstapels, concentratiekampen, volkerenmoord, uitbuiting, de tranen van een huilend kind in de Libanon dat zijn beide ouders heeft verloren. Het kromme wordt recht gebogen. Zonder dat komt er geen nieuwe aarde. Want de nieuwe aarde is niet de plek om de oude te vergeten. Het is de plek waar de geschiedenis van de oude aarde haar voltooiing vindt.

Martelaren om het geloof spelen een centrale rol in dit recht buigen door God van wat op aarde krom is. Wanneer we bidden voor vervolgte christenen bidden we niet voor gelovigen die zielig zijn omdat ze het extra moeilijk hebben. Ze zijn niet zielig! Ze staan op een uiterst belangrijke post. De toekomst op aarde hangt om zo te zeggen gedeeltelijk af van hun moed en volharding.

We bidden voor hen die op aarde lijden voor de naam van Christus en tegelijk op het hemelse Binnenhof demonstreren voor de komst van de nieuwe aarde.

Amen.